

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА»

Укладач І.В.Стребкова

Методичні вказівки

до проведення занять з дисципліни «Основи композиції»
для спеціальності 022 «Дизайн»

Затверджено та рекомендовано до друку
На засіданні циклової комісії
Практичної та професійної підготовки
спеціальність «Дизайн»
Протокол № 6 від 22.01.2021

Затверджено та рекомендовано до друку
На засіданні педагогічної ради
відокремленого структурного підрозділу
Івано-Франківського фахового коледжу
Протокол № 4 від 24.лютого 2021

м. Івано-Франківськ, 2021 р.

УДК 7.012(083.13)

Навчальна дисципліна «Основи композиції» належить до дисциплін, що формують розвиток просторової уяви і образного мислення у майбутніх художників та дизайнерів. Завдання складені таким чином, що їх вміст, об'єм і кількість можна змінювати, в залежності від потреб студента та ступеня складності. У даній методичній розробці подано рекомендації щодо виконання практичних завдань на заняттях з дисципліни «Основи композиції» для студентів спеціальності «Дизайн», відокремленого структурного підрозділу «Івано-Франківський фаховий коледж» Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Укладач: Ірина Веніамінівна Стребкова - кандидат мистецтвознавства, викладач вищої категорії.

Рецензенти: кандидат мистецтвознавства, Нагорняк Христина Михайлівна,
доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва,
Навчально-наукового Інституту мистецтв
ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя
Стефаника».

Стребкова І.В. Методичні вказівки для проведення занять з дисципліни «Основи композиції» для спеціальності 022 «Дизайн» / Ірина Веніамінівна Стребкова. – Івано Франківськ: відокремлений структурний підрозділ «Івано-Франківський фаховий коледж» Прикарпат. нац.ун-т ім. Василя Стефаника, 2021. – 25 с.

Стребкова І.В., 2021

Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника, 2021

Зміст

Вступ.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	5
Тематичний план дисципліни	6
Загальні методичні вказівки.....	10
Завдання для виконання графічних робіт.....	11
Список використаної літератур.....	19
Додатки.....	22

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “**основи композиції**” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **022** спеціальності “**Дизайн**”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є :

формування творчої уяви і образного мислення, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; формування вміння аналізувати твори мистецтва, вести цілеспрямовані спостереження оточуючої дійсності, творчо відбирати їх в правдивій образній формі; формування у студентів теоретичних знань про закони і категорії композиції, освоєння методів формальної організації художнього твору, оволодіння основами творчої майстерності та використання цих знань у вирішенні творчих завдань різної складності й набуття практичних навичок у роботі з формою на площині та в об'ємі; оволодівати професійною майстерністю і вмінням застосовувати їх в художній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни передбачає зв'язок з кольорознавством, рисунком, живописом, психологією мистецтва та сприйняття художніх творів, культурологією, історією мистецтва, проектно графіка, проектування. Знання, вміння і навички, одержані студентами при вивченні спеціальних дисциплін, закріплюються в композиційних завданнях і знаходять творче застосування при виконанні учбових композицій.

Мета та завдання навчальної дисципліни

В теперішній час поняття “композиція” розглядається як явище діалектичне по своїй суті, так як воно увібрало в себе і структурну організацію художнього твору (образу) і систему ідейно-тематичних і формально-пластичних зв'язків і залежностей, і найважливіші закономірності побудови художнього твору, процесу його створення і сприйняття. Ці головні рівні поняття композиції виступають і основними напрямками формування навичок композиційної діяльності.

Метою та завданнями курсу композиції є розвиток творчої уяви і образного мислення, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; формування вміння аналізувати твори мистецтва, вести цілеспрямовані спостереження оточуючої дійсності, творчо відбирати їх в правдивій образній формі, оволодівати професійною майстерністю і вмінням застосовувати їх в художній діяльності. До основних завдань відносимо і формування професійної грамоти, засвоєння методів і засобів творчого самовираження у процесі дизайнерської діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- історичні аспекти розвитку композиційних вирішень,
- теорію візуального сприйняття,
- закони композиції,
- засоби композиції,
- основні категорії композиції,

- особливості принципів організації форм,
- правила і засоби побудови композицій,

вміти :

- Використовувати професійну термінологію,
- Будувати різноманітні композиції, відповідно до поставлених цілей,
- Творчо працювати з формою на площині та в об'ємі,
- Усвідомлювати механізм впливу композиційних закономірностей на емоційне сприйняття,
- Використовувати набуті навички у творчій діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин**.

Опис навчальної дисципліни

Розподіл годин за семестрами та видами занять відповідно до робочого навчального плану

Курс	Семестр	Кількість годин										Форма контролю	
		всього	лекції	семіна	практи	лабора	інші види занять	консул	індивід	самості			
На 2020 – 2021 навчальний рік													
I	II	90			36		10			1		54	Екзамен

Загальна кількість годин 90

Аудиторні - 36

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної:

– **40%:60%**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і Мистецтво (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)
	Напрямок підготовки - (шифр і назва)	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 022 Дизайн	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
		Лекції
Тижневих годин	Освітньо-кваліфікаційний	-

для денної форми навчання: 2 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	рівень: Фаховий молодший бакалавр	Практичні, семінарські
		36 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		54 год.
		Індивідуальні завдання: ___ год.
		Вид контролю: екзамен

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:– **40%:60%**

**Тематичний план дисципліни «Основи композиції»
Форма підсумкового контролю: екзамен**

	Назва розділів і тем	всього	аудиторних	семінарських	самостійна робота
1	Форма і процес формоутворення. Поняття композиції. Аспекти розвитку, види композиції. Структурний рівень форми. Матеріально-декоративний рівень форми. Композиція як навчальний предмет. Наукова теорія композиції. Сприйняття. Художня форма і дійсність. Аналіз типології композиційних побудов. Еволюція композиційних вирішень	10	4	4	6
2	Знакотипи графічної мови: точка, лінія, пляма. Емоційно - чуттєве сприйняття знакотипів та їх поєднання. Основні поняття теорії композиції. Закони і категорії композиції. Первинні графічні елементи. Лінія, точка, пляма. Функції лінії і точки, їх графічні можливості. Силует і поле.	10	4	4	6
3	Закономірності та засоби створення композиції. Колір як елемент форми. Композиційні взаємозв'язки елементів форми. Об'єктивні властивості форми та закономірності її прийняття. Образно-асоціативне та абстрактне розуміння форми. Взаємовідношення форм у композиції. Загальні принципи організації композиційної рівноваги форм.	10	4	4	6
4	Закономірності композиційного формоутворення. Симетрія, дисиметрія, асиметрія як принципи організації композиції. Статика і динаміка як категорії композиції та їх значення для організації композиційної	10	4	4	6

	рівноваги				
5	Гармонійні якості пропорції. Принципи членування форми. Категорії тотожності, нюансу, контрасту, гармонії	10	4	4	6
6	Комбінаторика, біоніка та інші шляхи пошуку форми. Ритм як засіб організації художньої форми. Метричний і періодичний ритм. Стилзація як засіб композиції. Етапи і способи стилізації. Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов.	12	4	4	8
7	Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов. Стилзація як засіб композиції. Етапи і способи стилізації.	14	6	6	8
8	Об'єднання і протиставлення мас у композиції. Домінанта (композиційний центр) та акцент. Асоціація й інтерпретація як засоби художнього перетворення форми. Імпровізація.	14	6	6	8
	Загальна кількість годин на вивчення дисципліни	90	36	36	54

Теми практичних занять

№	№ заняття	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1.	1-2 3-4	Форма і процес формоутворення. Поняття композиції. Аспекти розвитку, види композиції. Структурний рівень форми. Матеріально-декоративний рівень форми. Композиція як навчальний предмет. Наукова теорія композиції. Сприйняття. Художня форма і дійсність. Аналіз типології композиційних побудов. Еволюція композиційних вирішень.	4
2.	5-6 7-8	Знакотипи графічної мови: точка, лінія, пляма. Емоційно - чуттєве сприйняття знакотипів та їх поєднання. Основні поняття теорії композиції. Закони і категорії композиції. Первинні графічні елементи. Лінія, точка, пляма. Функції лінії і точки, їх графічні можливості. Силует і поле.	4
3.	9-10 11-12	Закономірності та засоби створення композиції. Колір як елемент форми. Композиційні взаємозв'язки елементів форми. Об'єктивні властивості форми та закономірності її прийняття. Образно-асоціативне та абстрактне розуміння форми. Взаємовідношення форм у композиції. Загальні принципи організації композиційної рівноваги форм.	4

4.	13-14 15-16	Закономірності композиційного формоутворення. Симетрія, дисиметрія, асиметрія як принципи організації композиції. Статика і динаміка як категорії композиції та їх значення для організації композиційної рівноваги	4
5.	17-18 19-20	Гармонійні якості пропорції. Принципи членування форми. Категорії тотожності, нюансу, контрасту, гармонії	4
6.	21-22 23-24	Комбінаторика, біоніка та інші шляхи пошуку форми. Ритм як засіб організації художньої форми. Метричний і періодичний ритм. Стилзація як засіб композиції. Етапи і способи стилізації. Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов	4
7.	25-26 27-28 29-30	Комбінаторика, біоніка та інші шляхи пошуку форми. Стилзація як засіб композиції. Етапи і способи стилізації. Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов	6
8.	31-32 33-34 35-36	Об'єднання і протиставлення мас у композиції. Домінанта (композиційний центр) та акцент. Асоціація й інтерпретація як засоби художнього перетворення форми. Імпровізація.	6
Всього практичних занять			36

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
1	Доопрацювання способів взаємодії лінії. Завершення завдання №1. Виконання самостійно лист 2, лист 3	8
2	Завершення завдання абстрактної композиції враховуючи взаємовідношення та рівноваги форм у композиції. Виконання самостійно лист 1, лист 2.	8
3	Завершення завдання абстрактної композиції, відображаючи такі категорії організації композиційної рівноваги як Симетрія, дисиметрія, асиметрія. Виконання самостійно лист 3, лист 4.	8
4	Завершення абстрактної композиції, відображаючи такі принципи організації композиційної рівноваги як статика і динаміка. Виконання самостійно лист 3, лист 4.	8
5	Завершення сюжетної композиції. Вияв змістовного центру композиції з використанням ритмічного ряду. Ритмічна побудова. Зосередження і розрядка. Кольоровий ритм. Виконання самостійно лист 2.	6
6	Завершення завдання сюжетної композиції із зображенням стилізованих елементів. Виконання самостійно лист 2.	8
7	Завершення сюжетної композиції. Вияв змістовного центру композиції з використанням тотожності, нюансу, контрасту, гармонії. Виконання самостійно лист 2.	8
Разом самостійної роботи студентів		54

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення терміну «композиція».
2. Охарактеризуйте зміст закону рівноваги.
3. Назвіть та охарактеризуйте первинні графічні елементи.
4. Назвіть та охарактеризуйте метричний та періодичний ритм.
5. Назвіть та охарактеризуйте термін «контраст».
6. Дайте визначення терміну «нюанс». Коротко охарактеризуйте.
7. Охарактеризуйте основні якості композиції.
8. Дайте визначення терміну «композиційний центр» та охарактеризуйте його.
9. Назвіть та охарактеризуйте композиційні засоби.
10. Дайте визначення терміну «симетрія».
11. Охарактеризуйте основні якості композиції.
12. Назвіть та охарактеризуйте види симетрії.
13. Дайте визначення терміну «асиметрія» .
14. Дайте визначення терміну «ритм».
15. Назвіть та охарактеризуйте термін «масштаб».
16. Дайте визначення терміну «масштабність». Охарактеризуйте.
17. Що таке «рівновага форми»? Наведіть приклади.
18. Дайте визначення понять «силует», «поле».
19. Охарактеризуйте об'єктивні властивості форми та закономірності її сприйняття.
20. Охарактеризуйте взаємовідношення форм у композиції.
21. Охарактеризуйте етапи та способи стилізації
22. Назвіть та охарактеризуйте види рівноваги.
23. Назвіть та охарактеризуйте види стилізації.
24. Охарактеризуйте види симетрії. Наведіть приклади.
25. Назвіть та охарактеризуйте термін «статика».
26. Назвіть та охарактеризуйте термін «динаміка».
27. Дайте визначення терміну «асиметрія». Коротко охарактеризуйте.
28. Охарактеризуйте різновиди симетрії.
29. Дайте визначення терміну «стилізація». Охарактеризуйте.

30. Охарактеризуйте зміст поняття «асоціація».
31. Що таке «об'єднання та протиставлення мас у композиції»?
32. Дайте визначення та проаналізуйте термін «домінанта». Наведіть приклади.
33. Дайте визначення та проаналізуйте термін «акцент». Наведіть приклади.
34. Асоціація та інтерпретація як засоби художнього перетворення форми.
35. Імпровізація в композиції.
36. Охарактеризуйте принципи членування форми у композиції.
37. Охарактеризуйте категорії тотожності.
38. Образно-асоціативне та абстрактне розуміння форми.
39. Загальні принципи організації композиційної рівноваги форми.
40. Графічні можливості первинних графічних елементів композиції.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Перед виконанням чергового практичного завдання студент повинен вивчити відповідний теоретичний матеріал. Кожне завдання розроблене відповідно до теоретичного матеріалу, а також стандартів, з якими необхідно ознайомитись. При цьому можуть бути використані матеріали допоміжної літератури. Для виконання графічних робіт потрібно мати хоча б мінімальний набір професійних інструментів, приладів та матеріалів:

- дошка креслярська 345 x 545 мм
- вимірювальна лінійка довжиною 250 – 300 мм ;
- транспортир;
- циркуль креслярський;
- гумка м'яка;
- ніж або лезо безпечної бритви для загострювання олівців;
- олівці різної твердості (2М, Т, ТМ, М, 2Т);
- папір для креслення (20-40 аркушів розміром 210x297 мм або А4);
- Лінери різноманітної товщини 0,1 мм -1.5 мм;
- чорні гелеві ручки.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ГРАФІЧНИХ РОБІТ

Завдання 1: «Поняття композиції. Аспекти розвитку, види композиції. Композиція як навчальний предмет. Наукова теорія композиції. Сприйняття. Художня форма і дійсність. Аналіз типології композиційних побудов. Еволюція композиційних вирішень.»

Мета завдання: ознайомитись та вивчити основні поняття композиції, аспекти розвитку, види композиції, поняттям «художньої форми», освоїти початкові навички у роботі з графічними художніми інструментами.

Виконання композиції на вільну тему з урахуванням розуміння поняття «художньої форми». **Формат** : А-4. **Матеріал** : олівець, гелева ручка. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи.

Завдання 2: Основні поняття теорії композиції. Закони і категорії композиції. Первинні графічні елементи. Лінія, крапка, пляма. Функції лінії і точки, їх графічні можливості. Силует і поле.

Мета завдання: вивчити та освоїти основні поняття теорії композиції, закони і категорії композиції, первинні графічні елементи: лінію, крапку, пляму. Функції лінії і точки, їх графічні можливості. Силует і поле.

Виконання композиції використовуючи тільки один із засобів композиційного вирішення (крапка, лінія, пляма) та сукупності лінії і крапки, плями і лінії. Передача стану і настрою сюжетної композиції.

Лист 1 виконати композицію використовуючи тільки лінію,

Лист 2- виконати композицію використовуючи тільки крапку.

Лист 3- виконати композицію використовуючи змішаний тип крапки, лінії та плями.

Формат : А-4. 3 формати.

Матеріал : олівець, гелева ручка. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи.

Завдання 3: Об'єктивні властивості форми та закономірності її сприйняття. Образно-асоціативне та абстрактне розуміння форми. Взаємовідношення форм у композиції. Загальні принципи організації композиційної рівноваги форм.

Мета завдання: вивчити об'єктивні властивості форми та закономірності її сприйняття, образно-асоціативне та абстрактне розуміння форми, зрозуміти взаємовідношення форм у композиції, засвоїти загальні принципи організації композиційної рівноваги форм. Освоїти метод поєднання простих геометричних фігур (квадрат, коло, прямокутник, та ін.) у межах заданого формату. Вміти аналізувати положення кожної фігури у відношенні до інших та до площини.

Виконання абстрактної композиції враховуючи взаємовідношення та рівноваги форм у композиції. Передача стану і настрою сюжетної композиції.

Лист 1 – виконати композицію з простих геометричних фігур застосовуючи принцип прилягання.

Лист 2 - виконати композицію з простих геометричних фігур застосовуючи принцип накладання.

Лист 3 - виконати композицію з простих геометричних фігур застосовуючи принцип прилягання, накладання і торкання

Формат : А-4. **Матеріал :** олівець, гелева ручка, фарби.. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи.

Завдання 4: Симетрія, дисиметрія, асиметрія як принципи організації композиції. Статика і динаміка як категорії композиції та їх значення для організації композиційної рівноваги.

Мета завдання: вивчити принципи симетрії, дисиметрії, асиметрії як принципи організації композиції. Статику і динаміку як категорії композиції та їх значення для організації композиційної рівноваги, та застосувати знання у виконанні практичних завдань. Вміти аналізувати елементи композиції та будувати симетричні та асиметричні композиції.

Виконання абстрактної композиції, відображаючи такі категорії організації композиційної рівноваги як Симетрія, дисиметрія, асиметрія. Передача стану і

настрою сюжетної композиції. Виконання абстрактної композиції, відображаючи такі принципи організації композиційної рівноваги як статика і динаміка. Передача стану і настрою сюжетної композиції

Лист 1- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки симетрії та асиметрії.

Лист 2- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки статичності і динаміки.

Лист 3 – створити композицію з простих геометричних фігур за принципом асиметрії і динаміки.

Лист 4 – створити композицію з простих геометричних фігур за принципом симетрії і статичності.

Формат : А-4. **Матеріал** : олівець, гелева ручка, фарби.. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи..

Завдання 5: Гармонійні якості пропорції. Принципи членування форми. Категорії тотожності, нюансу, контрасту, гармонії

Мета завдання: вивчити та засвоїти гармонійні якості пропорції, принципи членування форми, категорії тотожності, нюансу, контрасту, гармонії.

Виконання сюжетної композиції. Вияв змістовного центру композиції з використанням тотожності, нюансу, контрасту, гармонії. Передача стану і настрою сюжетної композиції.

Лист 1- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки контрасту.

Лист 2- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки нюансу.

Формат : А-4. **Матеріал** : олівець, гелева ручка, фарби. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи.

Завдання 6: Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов. Ритм як засіб організації художньої форми. Метричний і періодичний ритм. Стилізація як засіб композиції. Етапи і способи стилізації.

Мета завдання: освоїти поняття комбінаторики та її роль у вирішенні композиційних побудов, ритм як засіб організації художньої форми, метричний і періодичний ритм, стилізацію як засіб композиції, етапи і способи стилізації.

Виконання сюжетної композиції із зображенням стилізованих елементів. Тематика на вибір студента. Передача стану і настрою сюжетної композиції. Виконання сюжетної композиції. Вияв змістовного центру композиції з використанням ритмічного ряду. Кольоровий ритм.

Лист 1- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки та принципи метричного ритму.

Лист 2- виконати композицію з простих геометричних фігур показавши основні ознаки та принципи періодичного ритму.

Формат : А-4. **Матеріал :** олівець, гелева ручка, фарби. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи. .

Завдання 7: Комбінаторика та її роль у вирішенні композиційних побудов. Стилiзація як засiб композиції. Етапи i способи стилiзації.

Мета завдання: застосовувати знання з комбінаторики у вирішенні композиційних побудов. Стилiзувати форму. Освоїти та застосовувати етапи i способи стилiзації у вирішенні практичних завдань.

Виконання сюжетної композиції із зображенням стилізованих елементів. Тематика на вибір студента. Передача стану і настрою сюжетної композиції. Виконання сюжетної композиції. Вияв змістовного центру композиції з використанням ритмічного ряду. Кольоровий ритм.

Лист 1- виконати композицію з стилізованого зображення (елементу) показавши основні ознаки та принципи метричного ритму.

Лист 2- виконати композицію з стилізованого зображення (елементу) показавши основні ознаки та принципи періодичного ритму.

Формат : А-4. **Матеріал :** олівець, гелева ручка, фарби. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи. .

Завдання 8: Об'єднання і протиставлення мас у композиції. Домінанта (композиційний центр) та акцент. Асоціація й інтерпретація як засоби художнього перетворення форми. Імпровізація. Композиція на сучасну тему. Можливість різних рішень при одній темі. Вибір мотиву. Сюжетно-тематичний центр композиції і засоби його виразу. Рішення композиції на основі цілеспрямованих спостережень.

Мета завдання: застосовувати об'єднання і протиставлення мас у композиції. Виокремлювати домінанту (композиційний центр) та акцент, асоціацію й інтерпретацію як засоби художнього перетворення форми. Освоїти імпровізацію. Вміти виконувати композицію на сучасну тему. Демонструвати можливість різних рішень при одній темі. Вибір мотиву. Показувати сюжетно-тематичний центр композиції і засоби його виразу. Продемонструвати рішення композиції на основі цілеспрямованих спостережень.

Підготовчі вправи – замальовки найбільш виразних і пластичних мотивів, груп людей у взаємодії з середовищем, типажі, рухи і виразні жести. Ескіз станкової картини або графічних станкових листів, об'єднаних єдиним задумом. Підготовка та виконання етюдного, ескізного матеріалу, виконаного на основі натурних виходів відповідно до задуму композиції. Передача стану і настрою сюжетної композиції.

Лист 1- створення композиції на задану тематику застосовуючи принципи асоціації.

Лист 2- створення композиції на задану тематику застосовуючи принципи інтерпретації.

Формат : А-4. **Матеріал** : олівець, гелева ручка, фарби. Виконуються пошуки варіантів сюжетної композиції – начерки, етюди, ескізи.

Методи навчання

Викладення нового навчального матеріалу (пояснення) методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу на практичних заняттях, під час самостійної роботи студентів, з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, методи

стимулювання, контролю та оцінювання знань, умінь і навичок, частково-пошукові дослідницькі методи

Методи контролю

Поточний контроль, тематичний контроль, усний індивідуальний контроль, підсумковий контроль.

«відмінно» - студент демонструє повні глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень знань, умінь і навичок, правильно будує предмети і композицію, підбирає композицію твору, виказує уміння приймати рішення в нестандартних ситуаціях, вільне оперування різними композиційними законами та принципами, володіє технікою графіки, підбирає тонове оформлення формату та самого сюжету композиції. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) на високому рівні. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні) на високому рівні. Візуальне сприйняття завдання (компонування на форматі, тонально-кolorистичне рішення, виразність сприйняття): на високому рівні. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в завданні (дотримування заданого формату та ін.): на високому рівні.

«добре» - студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні неточності у побудові, композиції, законах та принципах композиції, вміє застосувати будь-яку техніку графіки, і, допускає окремі несуттєві помилки та неточності. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) на середньому рівні. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні) на середньому рівні. Візуальне сприйняття завдання (компонування на форматі, тонально-кolorистичне рішення, виразність сприйняття): на середньому рівні. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в завданні (дотримування заданого формату та ін.): на середньому рівні.

«задовільно» - студент володіє більшою частиною технічних прийомів, але допускає істотні помилки у зроблених практичних заняттях, композиції, знанні законів та принципів, побудові об'єктів, малює не досить послідовно й логічно, не завжди вміє

застосувати набуті знання для створення уявних чи декоративних композицій, не працює над самостійними та домашніми завданнями, нечітко, іноді невірно формулює основні теоретичні положення чи причинно-наслідкові зв'язки. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) на низькому рівні. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні) на низькому рівні. Візуальне сприйняття завдання (компонування на форматі, тонально-колористичне рішення, виразність сприйняття): на низькому рівні. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в завданні (дотримування заданого формату та ін.): на низькому рівні.

«незадовільно» - студент не володіє достатнім рівнем знань, умінь, навичок, технікою та технологією композиції, не володіє знаннями законів та принципів композиції, не вміє застосовувати на практиці знання з основ композиції, кольорознавства, рисунку тощо. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) на незадовільному рівні. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні) на незадовільному рівні. Візуальне сприйняття завдання (компонування на форматі, тонально-колористичне рішення, виразність сприйняття): на незадовільному рівні. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в завданні (дотримування заданого формату та ін.): на незадовільному рівні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (12 балів)

1. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) :

а) високий – 3

б) середній – 2

в) низький – 1

г) незадовільний – 0

2. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні) :

а) високий – 3

- б) середній – 2
- в) низький – 1
- г) незадовільний – 0

3. Візуальне сприйняття практичного завдання (компонування на форматі, тонально-кolorистичне рішення, виразність сприйняття):

- а) високий – 3
- б) середній – 2
- в) низький – 1
- г) незадовільний – 0

4. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в завданні (дотримання заданого формату та ін.):

- а) високий – 3
- б) середній – 2
- в) низький – 1
- г) незадовільний – 0

Екзаменатор має право додати опційні бали — від 0,5 до 1:

Опція перша: охайність в оформленні практичних робіт та бездоганне виконання (0,5 бала);

Опція друга: стильове авторське вирішення (0,5 бала).

СХЕМА ОЦІНЮВАННЯ

оцінка	Бали отримані за виконання критеріїв оцінювання	Сума балів за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200)
Незадовільно «2»	1	100
	2	108
	3	116
Задовільно «3»	4	124
	5	134
	6	144
Добре	7	154

«4»	8	163
	9	172
Відмінно	10	181
«5»	11	190
	12	200

Методичне забезпечення

1. Для проведення практичних занять використовуються навчально-методичні рекомендації з курсу «Основи Композиції» О.Р.Новицької, Л.Я.Семчук., навчальний посібник Б.Губалья.
2. Розроблена І.В.Стребковою теоретична (текстова) частина курсу.
3. Розроблені українськими й зарубіжними мистецтвознавцями конспекти лекцій, підручники, посібники, монографії, вказані у списку рекомендованої літератури.

Рекомендована література

1. Антонович Є. А. Збірник практикумів з художньо-графічних дисциплін / Є. А. Антонович, М. А. Щерба, В. А. Шпільчак, Н. І. Саваріна, Л. К. Грач. – Ч. І. : Основи художнього конструювання. Основи композиції. Педагогічна практика. – Івано-Франківськ, 1995. – 150 с.
2. Боднар І.Я. Основи композиції / Методичні вказівки для студентів І курсу – Львів, ЛДПДМ, 1987.
3. Боднар І.Я., Кусько Г.Д. Площинні композиції / Тези лекцій та завдання з “Основа композиції” – Львів, ЛДПДМ, 1991
4. Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір : навч. посіб. / Б. Губаль; за ред. Є. А. Антоновича. - Т. : Матвей, 2011. - 240 с. : іл.
5. Даниленко ВЛ. Основи дизайну. - К., 1996.
6. Запаско Я.П. Словник декоративно-ужиткового мистецтва том І-ІІ. – Л.: Афіша, 2000.
7. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення – Харків, 2003
8. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: Навчально-методичний посібник. - Харків, 2003.

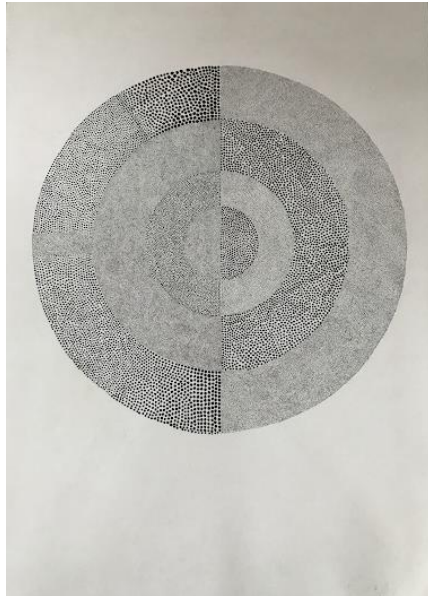
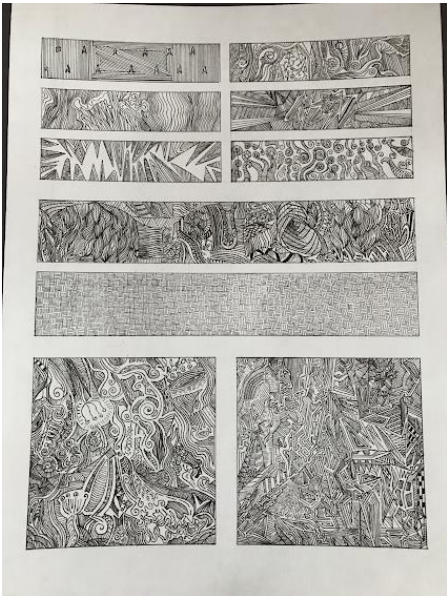
9. Легенький Ю.Г. Дизайн. Культурологія та естетика. - К., 2001.
10. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник-К.: Каравела, 2004.
11. *Новицька О. Р.* Основи композиції: навчально-методичні рекомендації до теоретичних занять з курсу / О. Р. Новицька. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. – 89 с.
12. Новицька О.Р. Основи композиції. навчально-методичні рекомендації до проведення теоретичних занять з курсу. / Івано-Франківськ, 2007. – 89 с.
13. *Пономаренко Н. С.* Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи композиції» / Н. С. Пономаренко. – Ужгород : Гражда-3ХІ, 2006. – 64 с.
14. Практикум з художньо-графічних дисциплін. - Івано-Франківськ, 1995.
15. Семчук Л. Я. Основи композиції: навчально-методичні рекомендації до проведення теоретичних занять з курсу для студентів напряму підготовки 6.020200 – «Дизайн», ОКР «Бакалавр» у I семестрі / Л. Я. Семчук. – Івано-Франківськ, 2011. – Ч. 1. – 40 с.
16. Семчук Л. Я. Основи композиції: навчально-методичні рекомендації до проведення практичних занять з курсу для студентів напряму підготовки 6.020200 – «Дизайн», спеціалізації «Графічний дизайн», ОКР «Бакалавр» у I семестрі / Л. Я. Семчук. – Івано-Франківськ, 2011. – Ч. 2. – 36 с.
17. *Яковлев М. І.* Композиція + геометрія / М. І. Яковлев. – К. : Каравелла, 2007. – 240 с.

Додатки

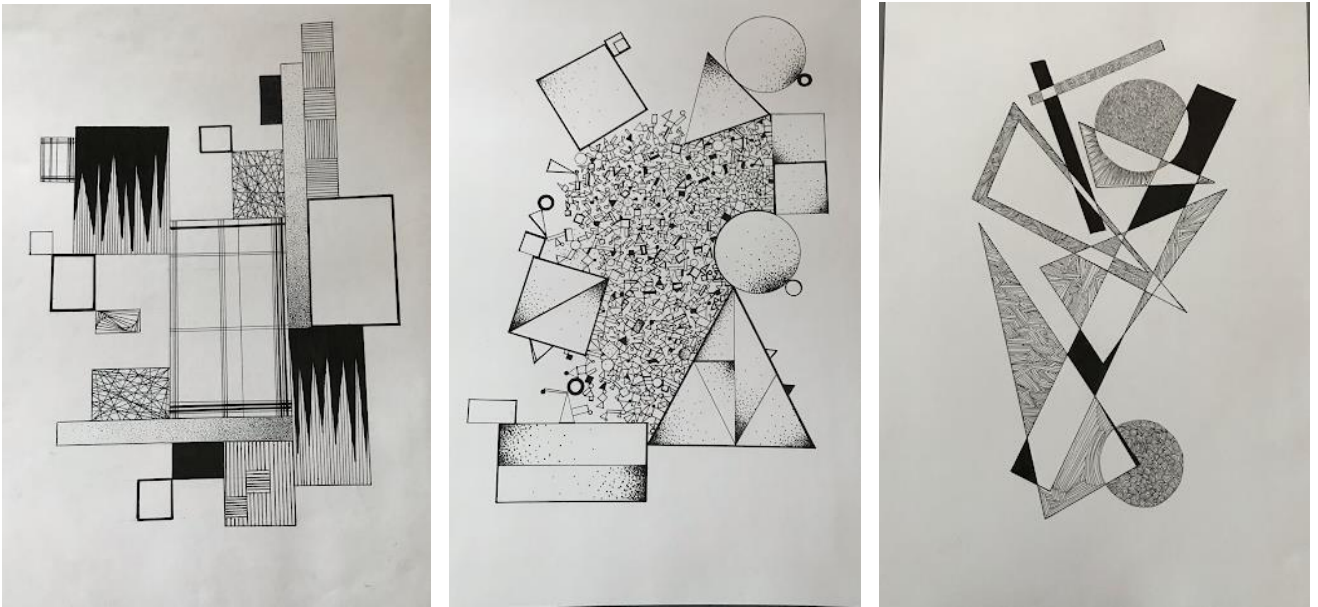
Приклади виконання Завдання 1

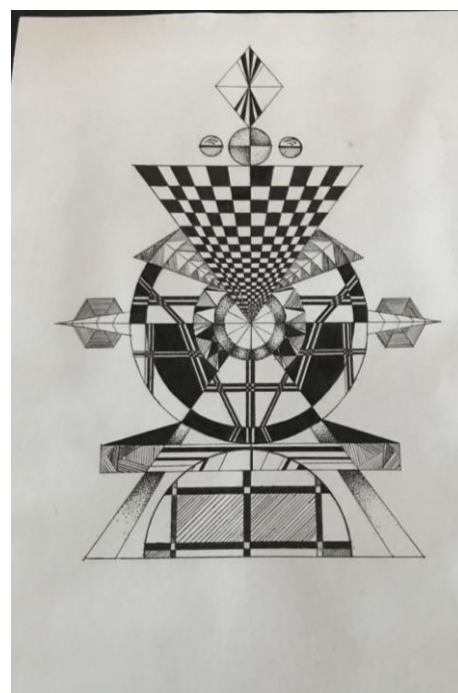
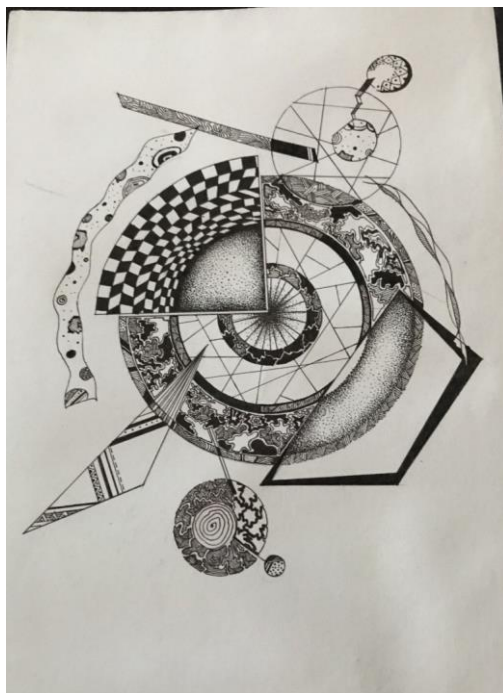
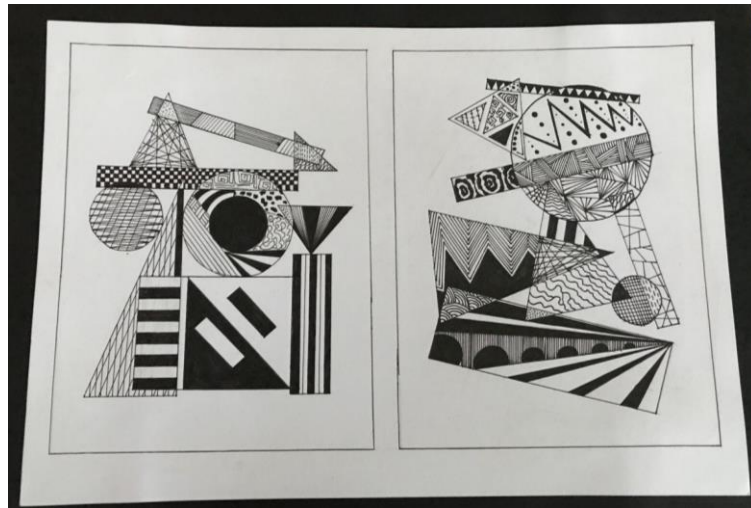
Завдання 2

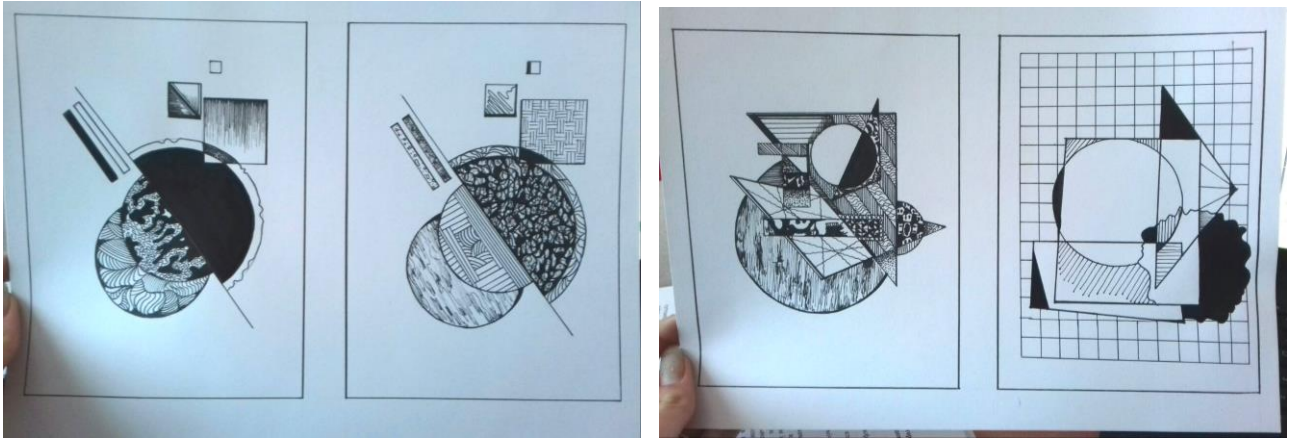
Завдання 3

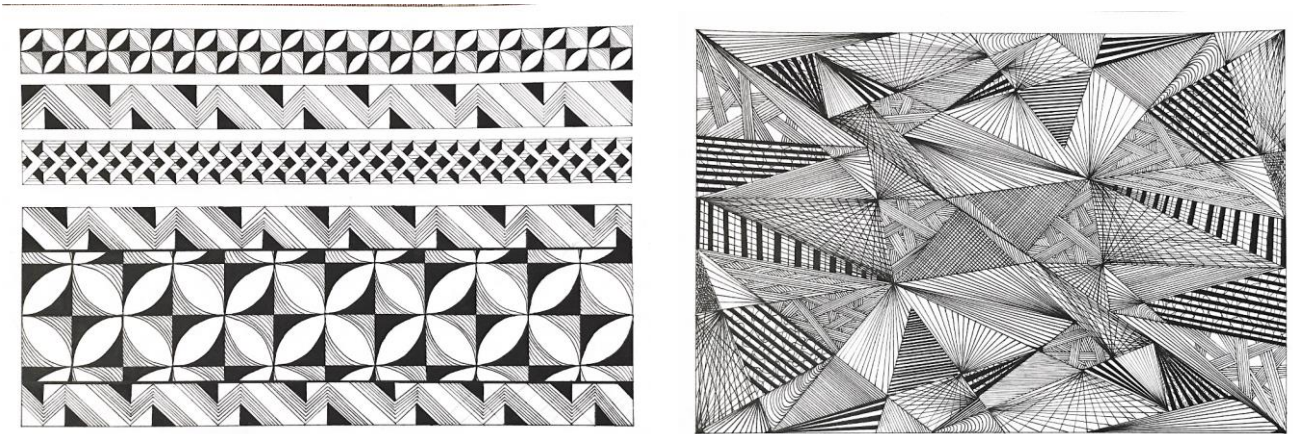
Завдання 4

Завдання 5

Завдання 6

Завдання 7

Завдання 8

